

OPINIA RADY

w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2009–2012 przedstawionego przez Rumunię

(2010/C 144/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- (1) W dniu 26 kwietnia 2010 r. Rada zbadała zaktualizowany program konwergencji Rumunii obejmujący lata 2009–2012.
- (2) Przy średniej rocznej stopie wzrostu PKB na poziomie 6,8 % w latach 2004–2008 Rumunia była jednym z najszybciej rozwijających się państw członkowskich UE. Wzrost ten wynikał z dynamicznego rozwoju popytu krajowego, zarówno w odniesieniu do konsumpcji, jak i inwestycji, napędzanego szybkim pogłębianiem się rynku finansowego, znacznym napływem kapitału oraz stale rosnącymi oczekiwaniami dotyczącymi dochodów. Ta sytuacja, wraz z wysoką inflacją wynagrodzeń, spowodowała w roku 2008 ostry wzrost deficytu obrotów bieżących do poziomu 12,3 % PKB. Ponadto lata procyklicznej polityki budżetowej doprowadziły do znacznego pogorszenia sytuacji budżetowej będącej podstawą tej polityki, przy wzroście deficytu strukturalnego (tj. salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe) do poziomu 8,5 % PKB w roku 2008. Nagły wzrost niechęci do podejmowania ryzyka podczas kryzysu finansowego sprawił, że na rynkach zwiększały się obawy co do tych zaburzeń równowagi. Nastąpił gwałtowny spadek napływu kapitału i wzrost presji na kurs walutowy, co spowodowało w okresie od sierpnia 2007 r. do stycznia 2009 r. deprecjację leja w stosunku do euro w sumie o około 30 %.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1. Dokumenty przywołane w niniejszym tekście są dostępne na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

Spadek napływu kapitału, wpływ deprecjacji waluty na bilans oraz gwałtowne zmniejszenie popytu zewnętrznego spowodowały poważną recesję pod koniec roku 2008 i w pierwszej połowie roku 2009, która znalazła odzwierciedlenie w spadku PKB o 7,1 % w roku 2009. W okresie od lutego 2009 r. do lutego 2010 r. Narodowy Bank Rumunii obniżył podstawową stopę procentową łącznie o 325 punktów bazowych do poziomu 7,0 %. W roku 2009 deficyt obrotów bieżących zmniejszył się do około 4,25 % PKB.

- (3) Ze względu na obciążenie spowodowane przez te zmiany sytuacji, władze podjęły decyzję o poszukiwaniu zewnętrznego wsparcia finansowego⁽²⁾, zobowiązując się jednocześnie do realizacji kompleksowego programu polityki gospodarczej mającego na celu zaradzenie nie tylko wspomnianym wyżej zaburzeniom równowagi zewnętrznej i budżetowej, lecz także „wąskim gardłem” o charakterze strukturalnym, ograniczającym konkurencyjność i postępy w realnej konwergencji. Ze względu na pogarszającą się sytuację budżetową kraju w dniu 7 lipca 2009 r. Rada przyjęła decyzję stwierdzającą istnienie w Rumunii nadmiernego deficytu i zaleciła dokonanie jego korekty do roku 2011. W dniu 16 lutego 2010 r. Rada stwierdziła, że Rumunia podjęła skuteczne działania w celu dokonania korekty nadmiernego deficytu; ze względu na większe niż oczekiwano pogorszenie aktywności gospodarczej w roku 2009 Rada przedłużyła termin na dokonanie korekty do roku 2012.
- (4) Choć spadek PKB związany z kryzysem gospodarczym i finansowym ma w znacznej mierze charakter cykliczny, niekorzystnie zmienił się jednak również poziom produktu potencjalnego. Kryzys może ponadto wpłynąć na wzrost potencjalny w średniej perspektywie wskutek zmniejszenia inwestycji, ograniczeń w dostępie do kredytu i wzrostu bezrobocia strukturalnego. Ponadto skutki kryzysu gospodarczego zwiększają negatywny wpływ starzenia się społeczeństwa na produkt potencjalny i stabilność finansów publicznych. W tej sytuacji istotne będzie przyspieszenie tempa reform strukturalnych, aby wesprzeć wzrost potencjalny, co powinno także pomóc przywrócić stabilność finansów publicznych. Duże znaczenie dla Rumunii ma w szczególności przyjęcie i wdrożenie projektu reformy systemu emerytalnego oraz reform zarządzania budżetem i reform strukturalnych przewidzianych w ramach programu pomocy dla bilansu płatniczego. Ponadto należy podjąć konkretne działania w celu przyspieszenia absorpcji funduszy strukturalnych UE, ponieważ umożliwiłyby to zwiększenie inwestycji we wzrost w perspektywie długoterminowej, nie zagrażając przy tym osiągnięciu uzgodnionych docelowych wartości deficytu budżetowego.

⁽²⁾ W dniu 6 maja 2009 r. w obliczu rosnących napięć finansowych Rada przyjęła decyzję 2009/459/WE w sprawie udzielenia Rumunii średnioterminowej pomocy finansowej do maksymalnej wysokości 5 mld EUR w ramach instrumentu pomocy finansowej dla bilansów płatniczych państw członkowskich. Pomoc UE łączy się z pożyczkami z MFW (13 mld EUR), Banku Światowego (1 mld EUR) oraz EBI i EBOR (1 mld EUR).

- (5) Scenariusz makroekonomiczny będący podstawą programu przewiduje, że wzrost realnego PKB powróci do dodatniego poziomu (1,3 %) w roku 2010 i stopniowo przyspieszy, osiągając 3,7 % do roku 2012. Na podstawie dostępnych obecnie informacji, w szczególności gorszego niż oczekiwano wyniku za czwarty kwartał roku 2009, można stwierdzić, że scenariusz ten jest oparty na nieco optymistycznych założeniach dotyczących wzrostu na rok 2010. Wydaje się, że scenariusz makroekonomiczny na lata 2011–2012 oparty jest na realistycznych założeniach dotyczących wzrostu. Ponadto oczekuje się dalszego ograniczenia tych zaburzeń równowagi zewnętrznej i budżetowej, które przyczyniły się do poważnego charakteru recesji w Rumunii. Zawarte w programie prognozy dotyczące inflacji (3,7 % w roku 2010, 3,2 % w roku 2011 i 2,8 % w roku 2012) wydają się jednak zaniżone, zważywszy na prognozowany wzrost wynagrodzeń i wydajności pracy, niedawne odbicie się międzynarodowych cen energii oraz możliwy dalszy wzrost cen regulowanych. Z drugiej strony presja inflacyjna może zostać zrównoważona przez możliwą aprecjację leja w stosunku do euro. Wydaje się, że na tak wczesnym etapie ożywienia gospodarczego raczej trudno będzie osiągnąć oczekiwany spadek stopy bezrobocia z 8,4 % w roku 2009 do 7,7 % w roku 2010.
- (6) W programie oszacowano, że w roku 2009 deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 8,0 % PKB, przekraczając nieco wartość docelową (7,8 %) z powodu wzrostu zaległych płatności tego sektora. Znaczne zwiększenie deficytu z poziomu 5,5 % PKB w roku 2008 odzwierciedla w dużej mierze wpływ kryzysu na finanse publiczne. Wzrost ten był głównie spowodowany niższymi dochodami, przy czym największe spadki odnotowano w przypadku wpływów z tytułu VAT i składek na ubezpieczenie społeczne. Także absorpcja funduszy UE i dochody pozapodatkowe okazały się niższe niż przewidywano. Po stronie wydatków rząd podjął w roku 2009 znaczne wysiłki na rzecz konsolidacji budżetowej w celu ograniczenia wzrostu deficytu. Przedmiotowe działania objęły restrukturyzację agencji państwowych oraz cięcia wydatków na towary i usługi. Skutki tych działań były jednak mniejsze niż zaplanowano w budżecie na początku roku. W związku z tym konieczne było podjęcie dodatkowych środków, takich jak obowiązkowy dziesięciodniowy bezpłatny urlop pracowników sektora publicznego. Podjęcie tych działań spowodowało poprawę salda strukturalnego o 1 % PKB w roku 2009. Z uwagi na duże ograniczenia budżetowe szacowany wpływ na budżet środków stymulacyjnych przyjętych zgodnie z Europejskim planem naprawy gospodarczej był ograniczony i wyniósł 0,2 % PKB zarówno w roku 2009 jak i w roku 2010. Zgodnie z zalecaną przez Radę strategią wyjścia oraz w celu osiągnięcia korekty nadmiernego deficytu do roku 2012 na nadchodzące lata planuje się kontynuację polityki na rzecz konsolidacji budżetowej.
- (7) W budżecie na rok 2010 przyjętym przez parlament w styczniu 2010 r. określono docelową wartość deficytu na poziomie 6,3 % PKB. Zgodnie z warunkami polityki prowadzonej w ramach programu pomocy dla bilansu płatniczego planowana korekta opiera się głównie na działaniach po stronie wydatków: zakłada się cięcia wydatków odpowiadające około 2,2 % PKB. Największe cięcia wydatków obejmują: zamrożenie wynagrodzeń w sektorze publicznym i zmniejszenie zatrudnienia w tym sektorze, które przyczynią się do zmniejszenia kosztów wynagrodzeń w sektorze publicznym o kwotę odpowiadającą 0,8 % PKB; cięcia wydatków publicznych na towary i usługi, które przyczynią się do zmniejszenia zużycia pośredniego w sektorze instytucji rządowych i samorządowych odpowiadającego 0,5 % PKB; zamrożenie emerytur, które przyczyni się do zmniejszenia świadczeń społecznych odpowiadającego 0,8 % PKB; oraz cięcie dotacji odpowiadające 0,2 % PKB. Wpływ tych środków jest częściowo zrównoważony przez wzrost innych wydatków, w związku z czym redukcja netto udziału wydatków pierwotnych w PKB wyniesie 1,3 punktu procentowego PKB. W szczególności wydatki na inwestycje powinny wzrosnąć o 0,2 % PKB, między innymi z uwagi na planowane zwiększenie wykorzystania funduszy strukturalnych UE. Udział dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych w PKB powinien wzrosnąć o około 0,6 punktu procentowego PKB, z uwzględnieniem (jednorazowych) wpływów z tytułu spłaty zaległych zobowiązań podatkowych (obligacje przedsiębiorstwa Rompetrol) o wartości odpowiadającej 0,5 % PKB. Dokonanie opisanych powyżej cięć wydatków netto oraz zwiększenia dochodów oznaczałoby poprawę salda sektora instytucji rządowych i samorządowych o 1,7 % PKB w roku 2010 (po uwzględnieniu wzrostu płatności z tytułu odsetek o 0,3 % PKB w ciągu poprzedniego roku). Zważywszy na zwiększenie luki produktowej, odpowiada to znacznej poprawie salda strukturalnego o 2,25 % PKB (przeliczonego przez służby Komisji zgodnie ze wspólnie przyjętą metodyką, na podstawie informacji zawartych w programie).
- (8) Głównym celem średniookresowej strategii budżetowej zawartej w programie konwergencji jest obniżenie deficytu do poziomu poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB do roku 2012, co jest zgodne z zaleceniem Rady z dnia 16 lutego 2010 r. przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7. W programie określono ścieżkę stopniowego zmniejszania deficytu nominalnego z 6,3 % PKB w roku 2010 do 4,4 % PKB w roku 2011 i do 3,0 % PKB w roku 2012. Podobny scenariusz zakłada się w odniesieniu do wyniku pierwotnego. Z (przeliczonego) salda strukturalnego wynika, że korekta koncentruje się na początku okresu objętego programem. Zgodnie z programem w latach 2010–2012 średni roczny wysiłek fiskalny wyniesie około 1,75 % PKB, co jest zgodne z zaleceniem Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu. Korekta oparta jest w przeważającej mierze na działaniach po stronie wydatków, przy czym oczekuje się, że nastąpi stopniowy spadek wydatków pierwotnych z 37,6 % PKB w roku 2009 do 33,3 % PKB w roku 2012. Prognozuje się wzrost dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych z 31,1 % PKB w roku 2009 do 31,7 % PKB w roku 2010 oraz utrzymanie tego poziomu w kolejnych latach. Działania na rzecz konsolidacji strukturalnej podjęte w celu realizacji celu budżetowego na rok 2010 ułatwią także realizację celów budżetowych na lata 2011 i 2012. Zgodnie z zapowiedzią władz średniookresowym celem budżetowym dla Rumunii jest osiągnięcie deficytu strukturalnego na poziomie 0,7 % PKB. Zważywszy na najnowsze prognozy i poziom zadłużenia, cel ten jest zgodny z celami paktu. W programie nie przewiduje się osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego w okresie objętym programem.

- (9) Wyniki w zakresie deficytu na rok 2010 mogą okazać się gorsze niż prognozowano w programie, ponieważ niektóre działania mające na celu zmniejszenie wydatków, takie jak redukcja zatrudnienia w sektorze publicznym, są trudne do realizacji ze względów społecznych i politycznych. Ponadto trudne może okazać się pełne ściągnięcie jednorazowych dochodów z tytułu spłaty obligacji Rompetrolu, które zgodnie z założeniami mają przynieść dodatkowe dochody o wartości odpowiadającej 0,5 % PKB. Rząd rumuński zobowiązał się jednak w ramach programu pomocy dla bilansu płatniczego do wdrożenia dodatkowych środków, gdyby środki obecnie uzgodnione nie przyniosły oszczędności niezbędnych do osiągnięcia docelowej wartości deficytu budżetowego na ten rok. Niełatwa może się również okazać realizacja celów określonych w programie na lata następujące po roku 2010, w szczególności w świetle możliwego negatywnego wpływu cyklu wyborczego na finanse publiczne. Innym potencjalnym zagrożeniem w perspektywie średnio-terminowej jest nagromadzenie zaległych zobowiązań przedsiębiorstw publicznych, które, jeżeli pozostaną nieregulowane, mogą mieć negatywne skutki dla budżetu, w przypadku gdyby rząd musiał w którymś momencie podjąć interwencję. Ponadto w programie nie określono działań, które zostaną podjęte w celu obniżenia deficytu z 6,3 % PKB w roku 2010 do 3,0 % PKB w roku 2012. Oczekuje się, że takie szczegółowe informacje zostaną zawarte w średniookresowych ramach budżetowych na lata 2011–2013, które powinny zostać przyjęte do końca maja 2010 r.
- (10) Zgodnie z programem konwergencji szacuje się, że w roku 2009 dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 23 % PKB, w porównaniu z 13,6 % w roku poprzednim. Do zwiększenia relacji długu do PKB przyczyniły się głównie: gwałtowny wzrost deficytu, spadek PKB, wzrost płatności z tytułu odsetek oraz efekt wyceny wynikający ze spadku kursu walutowego. Chociaż wskaźnik zadłużenia pozostaje znacznie poniżej określonej w Traktacie wartości referencyjnej, prognozuje się, że w całym okresie objętym programem wzrośnie on o dalsze 6,7 punktu procentowego, do poziomu 29,7 % PKB w roku 2012, głównie za sprawą wysokiego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Jeżeli cele budżetowe określone w programie nie zostaną zrealizowane, wskaźnik zadłużenia może kształtować się mniej korzystnie.
- (11) W średniookresowych prognozach dotyczących długu do roku 2020 zakłada się stopniowy powrót tempa wzrostu PKB oraz obciążeń podatkowych do poziomów przewidywanych przed kryzysem. Oznacza to, że przewidziana w programie strategia budżetowa – jeśli traktować ją dosłownie i bez dalszej zmiany polityki – jest niewystarczająca, aby ustabilizować relację długu do PKB do roku 2020.
- (12) Długoterminowy wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet jest wyraźnie wyższy od średniej UE, co wynika głównie z dużego przewidywanego wzrostu wydatków na emerytury. Szacowana w programie sytuacja budżetowa w roku 2009 potęguje wpływ starzenia się społeczeństwa na zachwianie stabilności finansów publicznych. Do zmniejszenia zagrożeń dla stabilności finansów publicznych, które w sprawozdaniu Komisji z roku 2009 na temat długoterminowej stabilności finansów publicznych (1) oceniono jako wysokie, przyczyni się przewidziane w programie obniżenie pierwotnego deficytu w perspektywie średnio-terminowej oraz wdrożenie projektu reformy emerytalnej uzgodnionej z międzynarodowymi instytucjami finansowymi w kontekście programu pomocy dla bilansu płatniczego dla Rumunii, której celem jest ograniczenie znacznego wzrostu wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa.
- (13) Podczas dynamicznego rozwoju popytu w latach 2004–2008 polityka budżetowa była w wysokim stopniu procykliczna, przez co przyczyniała się do zwiększenia zaburzeń równowagi powodowanych przez sektor prywatny oraz wpływała negatywnie na już przegrzewającą się gospodarkę. W dużej mierze przyczyną takiej sytuacji były ogólnie słabe ramy zarządzania budżetem, czego skutkiem było słabe planowanie i wykonanie budżetu. Nadzwyczajne dochody były zwykle wydawane w drodze poprawek do budżetu przyjmowanych w trakcie roku budżetowego, a na trudniejsze czasy nie pozostawiono praktycznie żadnej rezerwy. Słaba zdolność administracyjna do planowania i realizacji projektów w zakresie inwestycji publicznych także przyczyniła się do powtarzającego się niepełnego wykonania planów wydatków kapitałowych. W ramach programu UE na rzecz pomocy dla bilansu płatniczego władze Rumunii zobowiązały się do usprawnienia zarządzania budżetem w celu poprawy ram budżetowych. Parlamentowi został przedstawiony do zatwierdzenia projekt ustawy o odpowiedzialności budżetowej. W projekcie ustawy określa się wiążące średniookresowe ramy budżetowe, ustanawia ograniczenia dotyczące wprowadzania zmian do budżetu w ciągu roku, wprowadza racjonalne zasady budżetowe oraz powołuje radę budżetową, która będzie sprawować niezależną kontrolę w sprawach związanych z finansami publicznymi. Ustalono docelowe terminy powołania rady budżetowej (koniec kwietnia) oraz przedstawienia średniookresowych ram budżetowych na lata 2011–2013 (koniec maja).
- (14) Nadrzędnym priorytetem i wyzwaniem dla rządu jest poprawa skuteczności i efektywności administracji publicznej, zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym. W związku z wielostronną pomocą ze strony międzynarodowych instytucji finansowych widoczna jest poprawa w zakresie analizowania problemów, ram zarządzania budżetowego, planowania i wykonywania budżetu oraz egzekwowania wdrażania polityk. Konieczne jest jednak osiągnięcie dalszych postępów w celu uniknięcia pogorszenia dostępu do usług publicznych i ich jakości oraz ogólnie – otoczenia działalności gospodarczej. W najbliższym czasie rozpocznie się funkcjonalny przegląd struktur administracji publicznej w celu podjęcia konkretnych wyzwań

(1) W konkluzjach Rady z dnia 10 listopada 2009 r. w sprawie stabilności finansów publicznych „Rada apeluje do państw członkowskich o to, by w przygotowywanych programach stabilności i konwergencji skupiły swoją uwagę na strategiach ukierunkowanych na stabilność” oraz „wzywa Komisję, by wraz z Komitetem Polityki Gospodarczej i Komitetem Ekonomiczno-Finansowym kontynuowała opracowywanie metod służących ocenie długoterminowej stabilności finansów publicznych, tak aby były one gotowe na czas przed przygotowaniem kolejnego sprawozdania na temat stabilności”, które jest przewidziane na rok 2012.

związanych z wynikami pracy w poszczególnych ministerstwach oraz rozwiązania problemów systemowych wymagających podejścia na szczeblu całego rządu. Ponadto przewiduje się szczegółowe środki w celu zwiększenia efektywności zarządzania podatkami oraz w celu wzmocnienia kontroli sprawowanej przez administrację centralną nad wydatkami samorządu terytorialnego i przedsiębiorstw państwowych. Władze przyjęły plan przeciwdziałania pracy nierejestrowanej, który koncentruje się na działaniach zmierzających do zwiększenia efektywności inspekcji pracy. Władze prowadzą także prace nad podniesieniem skuteczności i efektywności wydatków publicznych na edukację oraz badania i rozwój. Ponadto rząd zamierza podjąć konkretne działania w celu podniesienia niskiego wskaźnika absorpcji funduszy strukturalnych UE.

(15) Podsumowując, określona w programie strategia budżetowa na rok 2010 jest zasadniczo zgodna z zaleceniem Rady przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w roku 2010 może jednak okazać się większy niż prognozowany, zwłaszcza z powodu trudności o charakterze polityczno-społecznym w przeprowadzeniu niektórych przewidzianych reform. Jeżeli zagrożenia te ziszczą się, konieczne będzie wdrożenie opracowywanych obecnie przez władze środków rezerwowych. Jeśli wziąć pod uwagę brak w programie określonych działań konsolidacyjnych, to począwszy od roku 2011 strategia budżetowa może nie być w pełni zgodna z zaleceniem Rady przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7. W szczególności w programie nie podaje się szczegółowych informacji na temat dodatkowych działań konsolidacyjnych, które należy podjąć w latach 2011 i 2012, aby zrealizować cele budżetowe. Takie szczegółowe informacje powinny zostać zawarte w średniookresowych ramach budżetowych na lata 2011–2013, których przyjęcie planuje się do końca maja 2010 r. W odniesieniu do całego okresu 2010–2012 scenariusz budżetowy zawarty w programie zakłada średni roczny wysiłek fiskalny wynoszący 1,75 %, który jest zgodny z zaleceniem Rady przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7, ale też obciążony takim samym ryzykiem jak cele budżetowe.

(16) Co do wymagań odnośnie do danych określonych w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, w programie odnotowano brak pewnych danych opcjonalnych⁽¹⁾. Ponadto podstawowe założenia stanowiące podstawę programu nie zostały – wbrew zaleceniu zawartemu w kodeksie postępowania – przedstawione w oddzielnej tabeli. W zaleceniu z dnia 16 lutego 2010 r., przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7 i mającym na celu osiągnięcie korekty nadmiernego

deficytu do roku 2012, Rada wezwała także Rumunię do przedstawiania realizacji zaleceń Rady w oddzielnym rozdziale aktualizacji rumuńskiego programu konwergencji. Obecna aktualizacja programu zawiera oddzielną sekcję dotyczącą stosowania procedury nadmiernego deficytu w przypadku Rumunii.

Podsumowując, należy stwierdzić, że prognozowana w programie konwergencji ścieżka konsolidacji – jeśli traktować ją dosłownie – jest właściwa i zgodna z zaleceniem Rady przyjętym na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE. Zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celu w zakresie deficytu ma jednak pełna realizacja działań konsolidacyjnych przewidzianych na rok 2010. Ponadto w programie nie określono w wystarczający sposób działań konsolidacyjnych, które należy podjąć w latach 2011–2012. Rząd rumuński zobowiązał się do podjęcia środków rezerwowych, jeżeli będzie to konieczne, aby zapewnić osiągnięcie celu w zakresie deficytu ustalonego na rok 2010. Wdrożenie reform w zakresie zarządzania budżetem uzgodnionych w ramach programu pomocy UE dla bilansu płatniczego Rumunii, powinno również pomóc w realizacji celów budżetowych na lata 2011 i 2012. Ponadto przyjęcie i wdrożenie projektu reformy emerytalnej będzie miało zasadnicze znaczenie dla poprawy długoterminowej stabilności finansów publicznych.

W świetle powyższej oceny oraz uwzględniając zalecenie z dnia 16 lutego 2010 r. przyjęte na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE, a także biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia trwałej konwergencji, wzywa się Rumunię do:

- (i) rygorystycznej realizacji działań na rzecz konsolidacji budżetowej na rok 2010 uzgodnionych w ramach programu pomocy dla bilansu płatniczego oraz, jeżeli jest to konieczne, podjęcia dalszych działań korekcyjnych zmierzających do realizacji celu na rok 2010 w zakresie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Władze rumuńskie wzywa się także do określenia w średniookresowych ramach budżetowych, które mają zostać przygotowane do końca maja 2010 r., działań na rzecz konsolidacji budżetowej niezbędnych do realizacji w latach 2011 i 2012 celów budżetowych przedstawionych w programie;
- (ii) poprawy ram budżetowych przez przyjęcie i wdrożenie ustawy o odpowiedzialności budżetowej. W szczególności podczas planowania i realizacji polityki budżetowej należy uwzględnić analizę przeprowadzoną przez radę budżetową;
- (iii) przyjęcia i wdrożenia projektu ustawy emerytalnej, która może przyczynić się do znacznej poprawy długoterminowej stabilności finansów publicznych.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2008	2009	2010	2011	2012
Realny PKB (zmiana w %)	PK marzec 2010	7,3	- 7,0	1,3	2,4	3,7
	KOM listopad 2009	6,2	- 8,0	0,5	2,6	nd.
	PK czerwiec 2009	7,1	- 4,0	0,1	2,4	nd.

⁽¹⁾ W szczególności nie przedstawiono danych na temat zatrudnienia w kategoriach przepracowanych godzin oraz wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych z podziałem na funkcje.

		2008	2009	2010	2011	2012
Inflacja HICP (%)	PK marzec 2010	7,9	5,6	3,7	3,2	2,8
	KOM listopad 2009	7,9	5,7	3,5	3,4	nd.
	PK czerwiec 2009	7,9	5,8	3,5	3,2	nd.
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PK marzec 2010	9,5	- 1,7	- 3,3	- 3,7	- 2,7
	KOM listopad 2009 ⁽²⁾	10,0	- 2,2	- 4,4	- 4,3	nd.
	PK czerwiec 2009	8,7	0,5	- 2,5	- 2,9	nd.
Wierzytelności/zadłużenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PK marzec 2010	- 11,2	- 3,9	- 3,9	- 3,9	- 3,7
	KOM listopad 2009	- 11,8	- 5,0	- 5,1	- 5,2	nd.
	PK czerwiec 2009	- 11,9	- 6,3	- 5,4	- 5,2	nd.
Dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK marzec 2010	32,8	31,1	31,7	31,9	31,8
	KOM listopad 2009	32,8	31,6	31,8	32,0	nd.
	PK czerwiec 2009	33,1	33,2	33,7	34,2	nd.
Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK marzec 2010	38,4	39,1	38,1	36,4	34,8
	KOM listopad 2009	38,4	39,4	38,6	37,9	nd.
	PK czerwiec 2009	38,5	38,3	37,8	37,0	nd.
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK marzec 2010	- 5,5	- 8,0	- 6,3	- 4,4	- 3,0
	KOM listopad 2009	- 5,5	- 7,8	- 6,8	- 5,9	nd.
	PK czerwiec 2009	- 5,4	- 5,1	- 4,1	- 2,9	nd.
Saldo pierwotne (% PKB)	PK marzec 2010	- 4,8	- 6,5	- 4,5	- 2,6	- 1,6
	KOM listopad 2009	- 4,8	- 6,2	- 5,0	- 3,9	nd.
	PK czerwiec 2009	- 4,7	- 3,6	- 2,4	- 1,4	nd.
Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne ⁽¹⁾ (% PKB)	PK marzec 2010	- 8,5	- 7,5	- 5,2	- 3,2	- 2,1
	KOM listopad 2009	- 8,5	- 7,1	- 5,5	- 4,6	nd.
	PK czerwiec 2009	- 8,2	- 5,3	- 3,3	- 2,0	nd.
Saldo strukturalne ⁽³⁾ (% PKB)	PK marzec 2010	- 8,5	- 7,5	- 5,2	- 3,2	- 2,1
	KOM listopad 2009	- 8,5	- 7,1	- 5,5	- 4,6	nd.
	PK czerwiec 2009	- 8,2	- 5,3	- 3,3	- 2,0	nd.
Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK marzec 2010	13,6	23,0	28,3	29,4	29,7
	KOM listopad 2009	13,6	21,8	27,4	31,3	nd.
	PK czerwiec 2009	13,6	18,0	20,8	22,0	nd.

Uwagi:

⁽¹⁾ Podane w programie wartości luki produktowej oraz salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji przedstawionych w programie.

⁽²⁾ 2 W oparciu o szacowany wzrost potencjalny w wysokości - 5,1 %, 3,4 %, 2,9 % i 2,5 % w latach 2008-2011.

⁽³⁾ Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe.

Źródło:

Program konwergencji (PK); prognozy służb Komisji z jesieni roku 2009 (KOM); obliczenia służb Komisji.